

verste štirje letni časi, in rastejo zeli in živé živali, tega nihče ne ve, razven vsevednega stvarnika.

Ljudje so se na zemlji zelo pomnožili in na vse kraje razkropili; a ne samo to, tudi so se zelo spremenili in se še sedaj spreminjajo leto za letom, dan za dnevom, v vsakem kraji in pod vsakim obnebjem.

Tudi poveršje zemlje se od tega časa sicer ni pomnožilo a vendar zelo spremenilo, in se še sedaj spreminja. — Poglejmo, kakšne so te spremembe, ki so se veršile nad ljudmi, ki so se godile z zemljo, od katerih nam zgodovina ali še veliko, ali le malo pripoveduje.

(Dalje prih.)

Šolarska knjižnica.

IX.

50. **Kmetijska kemija ali natorne postave in kemijske resnice obrnjene na človeško in živalsko življenje, na kmetijstvo in njegove pridelke.** Spisal Matija Vertovc. (Drugi natis.) V Ljubljani. Natisnil in založil Jožef Blaznik. 1856. 8° 249 str.

Da je ta knjiga popolnem pripravna za šolarske bukvarnice, na to menda vsak pristane, kdor je tega mnenja, da je šolarskim bukvarnicam treba tudi tacih knjig, iz katerih se podučuje tudi bolj odrasla in ljudsko šolo izveršivša mladina. Šolarska knjižnica naj ima vsakovrstnih poučnih in zabavnih knjig na izbiro in po starosti in duševnej zmožnosti razdeljene. Učitelj svojo mladino pozná in on jej razdeljuje knjige, kakor se mu najbolj primerno zdi. Zgoraj omenjena knjiga naj se daje odraščenej mladini, ki hodi v ponavljalno šolo, ter se jej naroči, da jo doma na glas bere, posebno o zimskih večerih, ko je vsa družina v hiši. Pač bi škoda bilo, ako si ne bi vsaka šolarska knjižnica nabávila zgoraj omenjeno knjigo. Priporočamo jo tudi vsem farnim knjižnicam. Dobiva se pri Blazniku v Ljubljani in stoji 50 kr.

51. **Potovanje v sveto deželo v letu 1857.** Spisal Mihael Verne. V Ljubljani 1857. Natisnil in založil Jožef Blaznik. 8° 272 str.

To precej debelo knjigo smemo z dobro vestjo priporočati šolarskim in farnim knjižnicam. Učitelj jo naj posojuje bolj odraslej in na umu izobraženej mladini, ker majhnim otročičem so namenjene bolj kratkočasno-poučne knjižice. Zemljepisne in zgodovinske knjige so pa namenjene bolj odraščenej mladini, ki take stvari umeje. Žalibog, da nam baš takih knjig v slovenskem jeziku pomanjkuje; naj bi se tedaj naši pisatelji za mladino poprijeli bolj zemljepisnega in zgodovinskega gradiva ter nam prirédili nekoliko primernih knjižic za mladino. — Zgoraj omenjena knjiga ima v sebi tudi obris jeruzalemskega mesta in cerkve

božjega groba v Jeruzalemu. Dobiva se v Blaznikovej tiskarni in stoji samo 50 kr.

52. **Zlate jabelka.** Spisal Friderik Baraga, misijonar in bivši škof v Ameriki. Tretji natis. V Ljubljani 1856, natisnil in založil Jož. Blaznik. 8° 272 str.

O tej knjigi nam nij treba mnogo govoriti, ker je uže tako dosti znana mej slovenskim občinstvom. Knjiga se je našemu prostemu ljudstvu tako prikupila, da jej je bilo treba uže tretjega natisa. Knjiga govori o prelepah lastnostih, ki so vsacemu človeku brez razločka stanu potrebne. Te lastnosti so: ponižnost, pokorščina, potrpežljivost, zaupanje, molitev, priprostost srca, krotkost, pridnost v dobrih delih, zatajevanje in zatiranje samega sebe, ljubezen, popolnomost, zedinjenje z Bogom. — Priporočamo to prelepo knjigo posebno farnim, pa tudi šolarskim knjižnicam ter želimo, da bi dokaj sadú obrodila. Dobiva se pri Blazniku in stoji, dasi je celih 17 pól debela, samo 40 kr.

53. **Kranjski vertnar, ali poduk za umno rejo sadnih dreves.** Na svetlo dala e. k. kmetijska družba na Kranjskem. Spisal Franc Pirc, misijonar v Ameriki. (Tretji popravljeni natis.) V Ljubljani 1863. Natisnil in založil Jož. Blaznik. 8° 112 str.

Mi si šolarske knjižnice po slovenskih krajih niti misliti ne moremo, ki bi ne imela, „kranjskega vertnarja“. Jezik v tej 112 strani debelej knjižnici je čist in tako umeven, da ga lahko vsak priprost kmetič razumé. Knjigi je pridjana tabela sadjerejskega orodja in nekoliko načinov požlajnenja. Mi ne moremo družega, nego da zakličemo: Učitelji! ki še nemate v šolarske knjižnici „kranjskega vertnarja“, sezite po njem, dokler se še dobi v Blaznikovej tiskarnici po 40 kr. iztisek.

54. **Josafat. Kraljevi sin iz Indije. Iz pisem gospoda Krištofa Šmida.** V Ljubljani. Natisnil in založil Jož. Blaznik. 1840. 8° 127 str.

Gotovo ga nij nobenega slovenskega učitelja, kateremu bi ne bilo znano imé Krištof Šmid. — Zatoraj bi bilo vodo v Savo nositi, ako bi hoteli kaj več izpregovoriti o spisih slavnega Krištofa Šmida. On je bil gotovo najboljši pisatelj za nemško mladino in njegovi spisi so uže malo ne v vse evropljanske jezike prevédeni. Tudi v slovenskem jeziku je uže nekoliko njegovih spisov zagledalo beli dan, ali žalibog to v onéj dóbi, ko se je slovenščina jedva razcvetati začela. Zgoraj omenjena knjižica je tiskana leta 1840 in zatorej je jezik v tej knjižici uže zastaral in knjižica je tudi s starim črkopisom tiskana. Želeti bi bilo, da se Josafat po novejšej slovnici nekoliko opili in vnovič izdá na svetlo. A poprej je treba, da se stara zaloga razproda. Mi bi tedaj Josafata priporočali farnim bukvarnicam, kjer je po faráh še mnogo ljudi, ki so

vajeni le starega črkopisa. Cena knjižici je zelo nizka, ker ne stane več nego borih 10 kr.

55. **Timotej in Filemon.** Zgodba keršanskih dvojčkov. Spisana od Krištofa Šmida, poslovenil Fr. M — č. V Ljubljani, 1842. Natisnil in založil Jož. Blaznik. 8° 90 str.

Vse to, kar smo o Josafatu rekli, stoji tudi v tej knjižici. Tiskana je s starim črkopisom in zastarala je tudi, kar se tiče jezika. Treba bi jo tedaj predelati in v novič natisniti, kar bi Blaznikovi dediči gotovo radi storili, ako se bi prvi uže 34 let stari natis razprodal. Priporočamo jo vsem farnim knjižnicam in tudi gospodom učiteljem, da jo priporočajo takim ljudem, ki so Bohoričice vajeni. Knjižica stoji 10 kr.

Dopisi in novice.

Iz Dolenjskega. Učitelji Rudolfovega (novomeskega) sl. okraja so imeli 28. sept. t. l. okrajni učiteljski zbor s sledečim programom: 1. Volitev 2 zapisnikarjev. 2. Opazke okrajnega šolskega nadzornika o tem, kar je pri obiskovanju šol zapazil. 3. Obravnava sledečih poprej pisмено izdelanih vprašanj: a) Kako je učitelju postopati pri bralnem poduku, ko so se učenci uže mehanično brati privadili in kakov nameu združevati? b) Kako učence v šoli v pazljivosti obderzati? 4. Račun knjigarnega odbora in volitev novega odbora? 5. Volitev dveh udov v okrajni šol. svet za prihodnjo Gletno dobo. 6. Razni nasveti posameznih udov, in 7. volitev stalnega odbora za posvetovanje vprašanj za prihodnje učit. zborovanje. — Točno ob $\frac{1}{2}$ 10., kakor je bilo napovedano, zbrali so se učitelji Nov. okraja 26 po številu v Nov. šolskem poslopji. G. okrajni nadzornik K. Legat pozdravi pričujoče priserčno, ter v svojem govoru razvija korist učit. zborovanj in povdarja zlasti to, da se pri njih učitelji soznanijo z raznimi učnimi pripomočki, z metodo poučevanja in da se tako, kolikor je mogoče, doseže enakost v poučevanju, vsaj v enem šol. okraju. Slednjič imenuje za svojega namestnika P. Sigmunda Jeraja, šolskega vodjo na 4razredni deški šoli v Novemestu. — Potem se pristopi k prvi točki dnevnega reda. Za zapisnikarja se volita g. g.: Kutnar in Globe. — Za tem pride druga točka. G. nadzornik v lepem govoru razklada opazke, katere si je nabral pri obiskovanju šol. Povdarja napredek pri mnogih šolah, graja pa tudi, kar je najdel graje vrednega. Zlasti povdarja, da naj iz šole zgineta tako imenovani »šolski glas« pri branji; da se v nekaterih šolah v jezиковem nauku premalo poučuje. V številjenji se sploh dobro poučuje, vendar tudi tukaj dela svoje opazke, kakor tudi v realističnih predmetih, o katerih omeni, naj se saj toliko poučujejo, kolikor je na podlagi berila mogoče in se po deželi more storiti. Risanje je sim ter tje pomanjkljivo, kar se opravičiti da s tem, da učenci nimajo potrebne priprave. Telovadba se tudi vkljub zaprekam, ki se sim ter tje slišijo, zadosti dobro goji, zlasti v novom. lj. deški šoli. Slednjič sklene s tem, da učitelje opominja zvesto spolnovati svoje težke dolžnosti — če tudi je plača majhna — bode plačilo v nebesih večje. Po dokončanem govoru pristopi se k 3. točki d. r. O vprašanih te točke govorili so: o vprašanji a) gg.: Gantar, P. Florentin, Kunšič, v katerih so iz raznih stališč razjasnjevali, kako naj se uči logično branje in kak namen naj se z branjem združuje. O drugem vprašanji te točke govorili